

Parlamentul
Republicii
Moldova

OBSERVATOR EUROPEAN

Nr.53

Aprilie 2024

*Prin cercetare și informare, spre
cunoaștere și dezvoltare*

Republica Moldova - UE

Peste 2 milioane de cetățeni ai Republicii Moldova au călătorit fără vize în Uniunea Europeană

Pe 28 aprilie Republica Moldova a marcat zece ani de la liberalizarea regimului de vize cu Uniunea Europeană. Pe parcursul acestor 10 ani, au călătorit fără viză, folosind pașaportul biometric, în spațiul Schengen 2 156 882 cetățeni ai Republicii Moldova, care au efectuat 31 248 082 călătorii, adică în medie peste 15 călătorii per persoană în decurs de 10 ani. Totodată, financiar moldovenii au evitat cheltuieli de minim 270 milioane de euro, pe care ar fi trebuit să îi achite pentru procedurile de obținere a vizelor.

Țările UE au aprobat un ajutor de 41 de milioane de euro pentru sprijinirea Forțelor Armate ale Republicii Moldova

Consiliul Uniunii Europene a adoptat o măsură de asistență în cadrul Instrumentului european pentru pace (EPF) în sprijinul Forțelor Armate ale Republicii Moldova cu obiectivul de a consolida securitatea națională, stabilitatea și reziliența în sectorul apărării.

Măsura adoptată are o valoare de 41 de milioane de euro pe o perioadă de 40 de luni și va finanța furnizarea de echipamente neletale în următoarele domenii: **mobilitate, supraveghere aeriană, război electronic și echipamente logistice.**

Bazându-se pe sprijinul anterior acordat de EPF, măsura de asistență are ca scop să permită forțelor armate ale Republicii Moldova să își sporească eficacitatea operațională, să accelereze conformitatea cu standardele UE și interoperabilitatea și, astfel, să protejeze mai bine civilii în situații de criză și de urgență.

De asemenea, aceasta vizează consolidarea capacităților Republicii Moldova în ceea ce privește participarea sa la misiunile și operațiunile militare ale UE în cadrul politicii de securitate și apărare comune (PSAC).

Republica Moldova - UE

Suport UE pentru o piață a muncii mai incluzivă în Republica Moldova

Uniunea Europeană a alocat 2 milioane EUR pentru reformarea instituțiilor-cheie, care reglementează piața muncii din Moldova. În acest sens a fost lansat proiectul **„Suportul UE pentru o piață a muncii mai incluzivă în Republica Moldova”**, implementat de Organizația Internațională a Muncii (OIM).

Scopul proiectului, cu durata de doi ani, este de a îmbunătăți accesul la oportunități mai bune de angajare în Republica Moldova. Lansarea proiectului a avut loc în cadrul vizitei comune în Republica Moldova a Comisarului European pentru locuri de muncă și drepturi sociale, Nicolas Schmit și a Directorului General al OIM, Gilbert Hougbo.

Noul proiect lansat va include diversificarea serviciilor și programelor de ocupare a forței de muncă; extinderea furnizării de servicii personalizate; îmbunătățirea sistemului de management al performanței. Potrivit statisticilor, aproape 30 la sută dintre femeile tinere și bărbații tineri din Moldova sunt în categoria NEET (nu au loc de muncă, nu urmează o formă de învățământ și nu participă la activități de formare profesională).

În Republica Moldova, rata de participare a femeilor pe piața forței de muncă este de peste 40%. Acesta este un indicator scăzut în comparație cu cel al Uniunii Europene, unde rata este peste 70%.

Uniunea Europeană susține Recensământul Populației și Locuințelor 2024

Uniunea Europeană susține Recensământul Populației și Locuințelor 2024, acordând două milioane de euro și trei mii de tablete pentru colectarea datelor, ceea ce va oferi mai multă transparență și rapiditate în colectarea informațiilor.

Este pentru prima dată în istoria recensământului din Republica Moldova, când vor fi utilizate tehnologii informaționale moderne.

Comisia Europeană

Liderii UE au făcut primul pas către viitorul pieței unice, cerând “un nou pact european pentru competitivitate ancorat în piața unică”

Liderii UE au făcut primul pas către viitorul pieței unice, cerând “un nou pact european pentru competitivitate ancorat în piața unică” și cu o Uniune a piețelor de capital cu un potențial anual de 470 de miliarde de euro pentru companii.

Uniunea Europeană are nevoie de **“un nou pact european pentru competitivitate”, ancorat într-o piață unică puternică și integrată în cea mai competitivă, inovatoare, avansată din punct de vedere tehnologic și al tranziției verzi și digitale și prin care Uniunea piețelor de capital devine un motor de investiții**, au stabilit cei 27 de lideri ai statelor membre la capătul unui Consiliu European special, ultimul înainte de alegerile pentru Parlamentul European din 6-9 iunie, dezbateri impulsionată de prezentarea de către fostul premier italian Enrico Letta a unui raport privind viitorul pieței unice, un document solicitat de instituțiile UE ca punct de plecare pentru noi decizii privind transformarea economică a Europei.

Președinta Comisiei Europene, Ursula von der Leyen, a precizat că acest pact trebuie bazat pe o piață unică puternică, pe politică industrială puternică, pe o veritabilă Uniune energetică, pe investiții masive prin Uniunea piețelor de capital și Banca Europeană de Investiții, pe tranziția digitală și verde și pe o reglementare mai bună și mai inteligentă, fără birocrație.

Europa și-a luat înapoi destinul energetic în propriile mâini.

Pe 31 martie, sezonul de încălzire de iarnă s-a încheiat, iar depozitele de gaz erau pline cu peste 58% – cel mai înalt nivel înregistrat în această perioadă a anului.

Aprovizionarea cu energie a fost diversificată prin parteneri de încredere și s-a investit mult în energie regenerabilă. Eforturile cetățenilor și ale întreprinderilor au redus cererea de gaze cu aproape 20%. Aceștia au fost cei trei piloni ai planului #REPowerEU.

Uniunea Europeană a ieșit din iernile trecute mai puternică decât înainte, cu o mai mare securitate și solidaritate energetică și un mix energetic mai curat.

Consiliul UE

Liderii UE s-au reunit la Bruxelles pentru un Consiliu European special 17-18 aprilie**Reuniunea extraordinară a Consiliului European (17 și 18 aprilie 2024)**

În contextul viitoarelor alegeri europene, Consiliul European subliniază hotărârea Uniunii și a statelor sale membre de a monitoriza îndeaproape și de a limita orice riscuri care rezultă din dezinformare, inclusiv prin intermediul inteligenței artificiale, precum și din acțiunile străine de manipulare a informațiilor și ingerințele străine în procesele electorale. Consiliul European invită instituțiile UE și autoritățile naționale să coopereze cu privire la aceste chestiuni.

Liderii UE au discutat mai multe subiecte, inclusiv modul de a face UE mai competitivă și de a consolida și mai mult piața unică.

Acest lucru înseamnă:

- ◆ Îmbunătățirea accesului la capital prin finalizarea Uniunii Piețelor de Capital;
 - ◆ Continuarea reducerii costului energiei prin investiții în surse regenerabile;
 - ◆ Abordarea în continuare a lipsei de competențe - prin mai multe și mai bune oportunități de formare pentru tinerii șomeri și un acces îmbunătățit la piața muncii;
 - ◆ Continuarea comerțului deschis și echitabil, deoarece 90% din creșterea economică globală este de așteptat să fie generată în afara UE în următorii ani.
- Concluzii aici.

Alegeri europene: Președinția Belgiei la Consiliul UE a activat un mecanism politic integrat al țărilor și instituțiilor UE pentru a dejuca interferențele externe

Președinția belgiană a Consiliului Uniunii Europene a decis miercuri să activeze aranjamentele IPCR (Răspuns politic integrat la criză) ale Consiliului în modul de schimb de informații cu privire la interferența străină în alegerile europene, decizia survenind după ce premierul belgian Alexander De Croo a dezvăluit că serviciile de intelligence ale țării sale au demascat o operațiune a Rusiei de a influența alegerile europene și de a aduce pro-ruși în Parlamentul European.

În cadrul reuniunii din 17-18 aprilie, în contextul viitoarelor alegeri europene, Consiliul European a subliniat hotărârea Uniunii și a statelor sale membre de a monitoriza îndeaproape și de a limita orice riscuri care decurg din dezinformare, inclusiv prin inteligență artificială, precum și din străinătate, manipularea informației și interferența în procesele electorale.

Acesta a invitat instituțiile UE și autoritățile naționale să coopereze în astfel de chestiuni.

Parlamentul UE

PARLAMENTUL EUROPEAN ÎN ULTIMA SESIUNE PLENARĂ DIN ACTUALA LEGISLATURĂ

Parlamentul European, în ultima sesiune plenară a acestui mandat, a marcat aniversarea a douăzeci de ani de la extinderea din 2004, în urma căreia zece noi țări au aderat la Uniunea Europeană, ceea ce a reprezentat cel mai mare val de extindere din istoria Uniunii.

La eveniment au participat președinta Parlamentului European, Roberta Metsola, președinta Comisiei Europene, Ursula von der Leyen, dar și foștii președinți ai Parlamentului European, Pat Cox, și Comisiei Europene, Romano Prodi, de la momentul respectivei extinderi. La ceremonia solemnă din plenul Parlamentului European au participat și tineri născuți în mai 2004.

La data de 1 mai 2004 a avut loc cel de-al cincilea val de extindere din istoria UE, când zece țări au aderat la UE: Republica Cehă, Cipru, Estonia, Letonia, Lituania, Malta, Polonia, Slovacia, Slovenia și Ungaria. Aceasta a fost cea mai mare extindere din punctul de vedere al populației și al numărului de țări.

“Când ceasul a bătut miezul nopții, la 1 mai 2004, un continent întreg a izbucnit în sărbătoare. Flăcările focurilor de tabără au aprins noaptea în statele baltice. O mie de focuri de artificii au colorat marea din jurul Maltei și Ciprului, iar lacurile din Slovenia și Oda bucuriei au răsunat în orașele din Europa Centrală și de Est, aflate anterior de cealaltă parte a Cortinei de Fier”, a afirmat președinta Comisiei, Ursula von der Leyen în discursul său.

Parlamentul UE

Parlamentul European a aprobat Actul privind industria cu zero emisii nete menit să consolideze poziția de lider a UE privind tehnologiile curate cu ajutorul pieței unice

Europarlamentarii au aprobat în ultima sesiune plenară a Parlamentului European, Actul privind industria cu zero emisii nete pentru a sprijini producția de tehnologii curate în UE.

Actul privind industria cu zero emisii nete, convenit deja în mod formal cu statele membre, stabilește obiectivul ca, până în 2030, capacitatea Uniunii de producție strategică globală de tehnologii cu zero emisii nete să atingă cel puțin 40 % din nevoile de implementare ale Uniunii, pe baza planurilor naționale pentru energie și climă (NECP) și pentru a acoperi 15% din valoarea globală de piață a acestor tehnologii.

Parlamentul European a adoptat directiva revizuită pentru îmbunătățirea calității aerului: Poluarea atmosferică rămâne principala cauză de deces prematur în UE

Parlamentul European a adoptat acordul politic provizoriu la care s-a ajuns cu țările UE privind noi măsuri de îmbunătățire a calității aerului în UE, astfel încât acesta să nu mai fie dăunător sănătății umane, ecosistemelor naturale și biodiversității.

Noile norme stabilesc limite și valori-țintă mai stricte pentru 2030 pentru poluanții cu impact grav asupra sănătății umane, inclusiv particulele în suspensie (PM_{2,5}, PM₁₀), NO₂ (dioxid de azot) și SO₂ (dioxid de sulf). Statele membre pot solicita ca termenul pentru 2030 să fie amânat cu până la zece ani, dacă sunt îndeplinite anumite condiții.

Dacă noile norme naționale sunt încălcate, persoanele afectate de poluarea aerului vor putea deschide acțiuni în instanță, iar cetățenii vor putea primi despăgubiri în cazul în care sănătatea lor a fost deteriorată.

De asemenea, vor fi create mai multe puncte de prelevare a calității aerului în orașe, iar indicii de calitate a aerului vor deveni comparabili, clari și puși la dispoziția publicului în întreaga UE.

Parlamentul UE

Parlamentul European a adoptat un pachet de legi care consolidează setul de instrumente al UE pentru combaterea spălării banilor și finanțării terorismului

Noile legi garantează că persoanele cu un interes legitim, inclusiv jurnaliștii, profesioniștii din domeniul mass-mediei, organizațiile societății civile, autoritățile competente și organismele de supraveghere, vor avea acces „imediat, nefiltrat, direct și liber” la informațiile privind beneficiarii reali deținute în registrele naționale și interconectate la nivelul UE. Pe lângă informațiile actuale, registrele vor include, de asemenea, date vechi de cel puțin cinci ani.

De asemenea, legile conferă unităților de informații financiare (FIU) mai multe competențe pentru a analiza și detecta cazurile de spălare de bani și de finanțare a terorismului, precum și pentru a suspenda tranzacțiile suspecte.

Parlamentul European a aprobat crearea unui Spațiu european al datelor privind sănătatea

Eurodeputații au adoptat crearea unui Spațiu european al datelor privind sănătatea, îmbunătățind accesul cetățenilor la datele lor personale de sănătate și stimulând schimbul securizat de date în interes public.

Eurodeputații au votat aprobarea acordului interinstituțional privind crearea unui Spațiu european al datelor privind sănătatea, acesta va permite pacienților să aibă acces la datele lor de sănătate în format electronic, inclusiv dintr-un stat membru diferit de cel în care locuiesc, și va permite profesioniștilor din domeniul sănătății să consulte dosarele pacienților cu acordul acestora (așa-numita utilizare primară), inclusiv din alte țări ale UE.

Consiliul UE

Țările UE au adoptat o declarație prin care își propun ca Europa să preia controlul asupra infrastructurii critice de telecomunicații și de conectare digitală

Miniștrii telecomunicațiilor din cele 27 de state membre ale Uniunii Europene au adoptat vineri Declarația de la Louvain-la-Neuve, concentrată pe două obiective majore legate de revoluția digitală a Europei, vizând îmbunătățirea securității cibernetice și a securității infrastructurii de comunicații și o piață unică europeană armonizată, competitivă și durabilă.

“Miniștrii europeni ai telecomunicațiilor doresc ca Europa să preia controlul asupra infrastructurii sale de conectare digitală. Această suveranitate permite Europei și cetățenilor săi să fie mai reziliente în fața unor eventuale atacuri cibernetice și incidente tehnice care afectează infrastructurile critice de comunicații”, se arată în declarația adoptată sub auspiciile președinției belgiene a Consiliului UE.

De asemenea, în Declarația de la Louvain-la-Neuve, pentru prima dată, cei 27 și-au unit forțele în jurul unei intenții comune de a se dota cu instrumente care să protejeze cetățenii online, garantându-le în același timp libertatea de exprimare.

“Digitalizarea aduce cu sine oportunități și posibilități, dar, în același timp, atacurile cibernetice sunt doar câteva dintre amenințările pe care o societate digitală trebuie să le ia în considerare. Pe fondul turbulențelor internaționale, miniștrii au recunoscut că infrastructurile noastre critice trebuie să rămână în primul rând în mâini europene.

Eurostat

Prețul cărnii a crescut cu 3,3% într-un an la nivel de UE

În februarie 2024, prețul cărnii în UE a fost cu 3,3% mai mare decât în februarie 2023. Carnea de porc a înregistrat cea mai mare creștere, cu 5,7%, înaintea mielului și caprei (+4,5%) și vită și vițel (+3%). Păsările de curte, în schimb, au înregistrat o scădere de 1,6% față de februarie 2023.

În ultimii 3 ani, ratele anuale de inflație pentru carne au fost cele mai ridicate între aprilie 2022 și martie 2023, cu rate anuale de variație de peste 10%. Cea mai mare rată a fost înregistrată în februarie 2023, când prețul a fost cu 17,3% mai mare decât în februarie 2022.

Creșterea anuală a prețurilor la carnea de vită, mânzat, miel și capră a rămas sub 15% în ultimii 3 ani. Prețul păsărilor de curte (+24,4% în noiembrie 2022) și al cărnii de porc (+18,8% în februarie 2023) a înregistrat fluctuații mai mari.

În februarie 2024, majoritatea țărilor UE au raportat o creștere a prețurilor la carne, comparativ cu februarie 2023. Cea mai mare creștere a fost înregistrată în Bulgaria (+8,2%), urmată de România (+7,7%) și Croația (+7,1%).

În schimb, 3 țări au înregistrat o scădere a prețurilor la carne: Cehia (-5,1%), Finlanda (-2,2%) și Danemarca (-0,6%).

